

[Sønderup.]

for ellers var det hele jo ret formaalsløst. Men hvis det forholder sig saaledes, som jeg altsaa mener, hvor er de Kort saa blevet af i den mellemliggende Tid? Eller stiller det sig saadan, at det er helt nye Omraader, man vil tage ind under Undersøgelserne?

Endelig skal jeg sige, at det forekommer mig, at Lovforslaget er noget ejendommeligt i sin Opbygning. Det har næsten størst Betydning i Henseende til det, der ikke staar i det, i Henseende til de Muligheder, det rummer for at kunne udnyttes paa forskellig Vis i Fremtiden. Det kan maaske ikke være anderledes, men jeg synes nok, det havde været rart, om det havde været lidt mere udførligt udformet paa forskellig Vis, hvordan man tænker sig at anvende de Midler, som skal udlaanes til nye Maskiner, hvordan man tænker sig det sat i System. Som sagt, Lovforslaget lader noget tilbage at ønske i saa Henseende, og jeg synes ogsaa, Bemærkningerne er meget kortfattede. Men een Ting er jeg, som før nævnt, ikke i Tvivl om, og det er, at det vil blive muligt inden for Lovforslagets Rammer at sætte en hel Del i Værk, ogsaa Ting, som vi maaske i det lange Løb ikke vil være saa begejstrede for. Det er vel i det hele taget saadan, at den Skrivelse fra Brændselsnævnet, som ledsager Bemærkningerne, skal være retningsgivende for, hvordan Loven skal administreres.

Der er et bestemt Omraade, hvorpaa jeg gerne vil afæse Ministeren en nærmere Forklaring, og det er med Hensyn til, hvordan man skal forstaa det sidste Stykke af § 2. Jeg beder om Formandens Tilladelse til et kort Citat. Der staar i Slutningen af § 2:

„Som et Led i Tilrettelæggelsen af en rationel Udnyttelse af Landets Brunkulslejer bemyndiges Ministeren for Landbrug og Fiskeri til at udstede Forbud mod Optagning af og Handel med Brunkul.“

Og saa staar der i sidste Punktum:

„Ministeren kan dispensere fra saadant Forbud.“

Dér vil jeg gerne spørge: Er det Mening, at Forbudet skal være det normale, hvis man kan bruge det Udtryk i den Forbindelse, saaledes altsaa, at Optagning og Handel er forbudt, naar ikke ministeriel Tilladelse i Forvejen foreligger? Hvis det er Meningen, saa synes jeg, det er lidt urimeligt. Det kunde meget vel tænkes, at der kunde henligge Kullejer, som Staten ikke vil udnytte, og hvorfor skulde det saa være forment en Privatmand, saafremt han fandt,

at han kunde have Interesse i det? Statsdriften vil sikkert blive dyr og blive saa dyr, at det kan være nødvendigt nok at have nogen privat Konkurrence, og derfor finder jeg ikke, det kan være rimeligt, at man ved Hjælp af en saadan Bestemmelse vil fritage Statens Virksomhed for Konkurrence. De Kullejer, Staten ikke udnytter, bør være fri for Klausuler. Det nytter ikke, at man som Motiv for Loven anfører, at Produktionen skal øges, naar man samtidig paa anden Maade kommer til enten med eller mod sin Vilje at lægge Produktionen Hindringer i Vejen. Man motiverer den Bemyndigelse, Ministeren faar i § 2, med, at der i Øjeblikket sælges Brunkul i Østjylland til alt for store Priser, og at der bruges saa meget Benzin til Transporten heraf. Uden i øvrigt at ville komme nærmere ind paa det skal jeg udtale, at jeg synes, det er en lidt tynd Begrundelse for at give Ministeren saa vidtgaaende Beføjelser, som Lovforslaget her tilsigter. Der maa jo uden Tvivl ved Hjælp af mindre vidtgaaende Beføjelser og ved at sætte forskellige praktiske Foranstaltninger i Gang kunne raades Bod paa nogle af de Skavanker, der er peget paa.

Jeg finder Anledning til i den Forbindelse at henlede Opmærksomheden paa, at der netop ved en forholdsvis lille Udgift kunde etableres Sidespor fra Brunkulsbriketfabrikken i Fiskbæk hen til Skern—Videbæk-Banen, som passerer i bare 2 km Afstand. Brydningen af Kul har her en Overgang været oppe paa nogle Hundrede Tons i Døgnet, og Bilerne kan jo nok klare den nærmeste Trafik, men den fjernere Befordring var det i disse Tider mere betryggende at overlade til Statsbanerne. Under den sidste Krig var der etableret en saadan Sporforbindelse, og den kan, som sagt, laves for smaa Penge. Statsbanerne ligger, saa vidt jeg ved, med gammelt Spor materiale, der kan bruges. Der har ogsaa været ført Forhandlinger mellem Fabrikken og Statsbanerne, men stadig væk uden noget Resultat. Man har bl. a. ment, at Statsbanernes Overslagssum for Anlægget var ansat for højt, navnlig i Betragtning af, at man kunde anvende gammelt Materiale; ja, der er endogsaa enkelte, der har været saa ondskabsfulde at paastaa, at det gamle Materiale, der skulde bruges, var optaget til fuld Anskaffelsesværdi i den Overslagssum, man fik fra Statsbanerne, fordi man inden for Statsbanernes Regnskabspraksis havde en Bestemmelse, der fastsatte sligt. Visse hensigtsmæssige Foranstaltninger kan altsaa være ønskelige, men jeg vil gerne